

УДК 7.05:687.016“19”

ПОСМОДЕРНА МУЗИКА 1970-1990-х РОКІВ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ АКТУАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ ОДЯГУ

КОКОРИНА Галина, БІЛА Анастасія, МОЖИНА Злата,
КАС'ЯН Олексій

Київський національний університет технологій та дизайну
galinaramasanova@gmail.com

Робота присвячена аналізу впливу альтернативних течій в музиці 1970-1990-х років на формування актуальних тенденцій в дизайні одягу. Особливу увагу приділено дослідженню специфіки таких молодіжних субкультур як панк, готика та гранж, виявлено ознаки цих течій в музиці та моді. Проаналізоване значення даних постмодерних течій для подальшого розвитку дизайну костюма, визначено їх актуалізацію як важливий чинник пошуку нової естетики в сучасній моді.

Ключові слова: мода, дизайн костюма, постмодерна музика, молодіжні субкультури, панк, готи, гранж

ВСТУП

Вплив музики на дизайн одягу був очевидним протягом усієї історії європейської моди. Музика, як і мода, завжди використовувалася як засіб самовираження, як форма мистецтва, в яких широкі маси споживачів культури можуть брати безпосередню участь. Відносини між музикою та модою набувають різних форм залежно від історичних процесів, щоразу визначаючи культурні, комунікативні, ринкові та стильові зв'язки [1]. Музика та мода створюють справжню синергію, поєднуючи у собі традиційні підходи створення художнього образу з новими технологіями. Постмодерна музика – це ґносеологічна категорія, створена з метою об'єднати та описати певну низку тенденцій в музиці другої половини ХХ століття, що суперечать системі естетичних уявлень, які раніше підтримувало мистецтво [2]. Мова йде, зокрема, про панк-музику, готичний рок та музичний гранж. Актуальною складовою моди цього ж періоду є відмова від звичних уявлень про красу та гармонію, активна деконструкція традиційної естетики, яка проявляється у навмисно авангардистському бажанні знищити моду як таку або у вираженні нігілізму по відношенню до класичних підходів формоутворення, моделювання та оздоблення одягу.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Завдання даного дослідження полягає в дослідженні особливостей механізму впливу постмодерних музичних течій 1970-1990-х років на моду. Важливим також є аналіз стійких модних тенденцій, пов'язаних з музикою, констатація сучасного стану цих тенденцій та їхнього впливу на процес деконструкції образу та форми в актуальному модному дизайні.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Розглянемо історію взаємодії молодіжних течій в музиці та актуальної моди, притримуючись хронологічного підходу. Важливою складовою культурного процесу 1970-х років стала панк-музика. Ініційований молодіжними підлітками, які відчували невдоволення соціальними нормами та масовою культурою, панк-рух швидко став символом протесту та нонконформізму. Його вплив на моду проявився у створенні нових модних тенденцій, які відображали агресивний та ексцентричний стиль панк-культури. Захоплення шкірою, джинсами, кольоровими панчохами, шипами, нашивками та асоціація з антиавторитарними ідеями стали характерними рисами панк-моди. З часом дизайн в стилістиці панк почав еволюціонувати, його елементи були відновлені та переосмислені в пізніших модних тенденціях (неопанк, кіберпанк, теслапанк тощо), але залишились антикомерційний підхід, бунтарська та нонконформістська сутність.

Ще одне соціально-культурне явище 1970-х років – це рух готів або «дітей ночі». Субкультура сформувалася у Норвегії та Великобританії на тлі панк-руху як музична декадентська течія [3]. Першими групами, що грали у подібному стилі, були Siouxsie & Banshees, Bauhaus, Sex Gang Children, Joy Division, Southern Death Cult, Specimen та інші. Звучання такої музики, в порівнянні з панк-роком, стало більш депресивним, а імідж виконавців суттєво відрізнявся від іміджу класичних панків алюзіями на історичну європейську моду. 1980-ті роки дали світу такі групи, як The Sisters of Mercy, Bauhaus, Fields of The Nephilim, The Cure, і завдяки їм готик-рок оформився в окремий, цілком самостійний жанр. Саме в їхніх текстах все частіше звучали моторошні філософські нотки, завдяки яким з'явився термін «готи», підкреслюючи варварський та брутальний характер цієї субкультури. Готичний рок відрізняється від інших жанрів набором специфічних музичних та естетичних елементів: похмурим звучанням з важкими басами, атмосферними клавішними інструментами та нав'язливим вокалом. Тексти готик-року часто поринають у темний бік людських емоцій, досліджуючи теми розпачу, відчуження та екзистенційного роздратування. Протягом 1980-1990-х років з'явилися такі музичні течії як дет-рок, дарквейв та готичний метал, які остаточно оформили субкультуру, головними елементами якої стали музика та готичний стиль одягу. Готична мода різноманітна і охоплює різні напрями, але загальними її рисами є використання чорного кольору, мережива у поєднанні з металевою фурнітурою, специфічної атрибутики та особливого макіяжу, який створює підкреслено таємничий та дещо меланхолійний образ. Розвиток готичної субкультури вплинув на літературу та кіномистецтво, а згодом її естетика стала частиною масової культури. Сформувалася також власна ізольована інфраструктура: спеціалізовані магазини, одяг, клуби, радіо, журнали, сайти. Готична мода актуальна і сьогодні, але в ній посилений акцент на ретро елементах та алюзія на вікторіанську епоху і, крім того, передбачається можливість розширення колірної гами: використання темних відтінків зеленого, синього та бордового кольорів, а також червоного, лілового, та сірого (рис. 1-4).

Рис. 1-4. Ескізи моделей студентки кафедри мистецтва та дизайну костюма КНУТД А. Білої. 2024 р.

На рубежі 1980-1990-х років в музиці сформувався новий жанр рок-музики, який отримав назву гранж. Цей термін був використаний для опису гітарних гуртів, які виникли в Сіетлі наприкінці 1980-х як місток між хеві-метал і хард-рок, з одного боку, та альтернативним панк-роком, з іншого боку. Слово гранж використовувалося для опису низки різних «альтернативних» гуртів з цього регіону, наприклад, таких як Nirvana, Pearl Jam, Soundgarden, Alice in Chains тощо. Гранж-музика несла в собі те, що музичні критики назвали «потворною» естетикою. У музичному аспекті гранж характеризується глибокими гітарними рифами, силовим вокалом, альтернативним підходом до музичної структури та виразними текстами, які часто висловлюють соціально-політичні погляди та внутрішні переживання. Артисти використовували грубий, хрипкий вокал, такі звукові ефекти як гарчання, стогони, крики та бурмотіння. Цей діапазон співочих засобів дозволяв передавати різноманітні емоції та відображав дух протесту та бунту, що став характерною рисою даного музичного жанру [4]. Сценічні образи музикантів гранж-гуртів, їхній стиль та вибір одягу певним чином вплинули на модні тенденції 1980-х і, особливо, 1990-х років. Візуалізація гранжу була пов'язана з культурою бідності, неохайності та антиестетизму. У цьому бунтарському стилі присутні елементи хіпі та панк-культури: довге, недбале, ніби не розчесане волосся, розтягнуті светри і рвані джинси, одяг second hand, грубі черевики, розірвані сукні і сорочки, великі футболки, м'яті штани, військові черевики, великі металеві прикраси, куртки з м'ятої потрісканої шкіри. Речі повинні виглядати так, начебто їх носять вже багато років [5].

Всі вищеозначені музичні течії асоціюється з прагненням до змін та трансформацій у культурі та суспільстві. Музика та мода взаємопов'язані через те, що обидва аспекти культури відображають сучасні тенденції,

зокрема намагання вільного вираження емоцій. Одяг в стилі панк, гранж або готів відображає невимушеність, автентичність та тягіння до свободи в її широкому значенні: соціальної, політичної, естетичної. Всі ці аспекти створюють умови актуалізації бунтарських течій минулого та їх відчутного впливу на сучасну музичну та модну культури [6]. В моді відбувається процес постійного, перманентного самознищення віджилих засобів і підходів заради того, щоб бути відтвореними з урахуванням нових цілей та можливостей.

ВИСНОВКИ

Протестні, деконструктивні тенденції в сучасному дизайні костюма – це певна констатація недосконалості сучасного суспільства, і, разом з тим, свідоцтво пошуків нових шляхів в мистецтві та технології. В дослідженні представлено результати аналізу таких історичних течій в моді XX століття як панк, готи та гранж, показані зв'язки між музикою і модою в контексті актуальних питань постмодернізму. Доведено затребуваність означених течій в сучасному дизайні одягу, який знаходиться сьогодні в стані пошуку нових критеріїв оцінки краси та альтернативних засобів гармонізації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Luminosa J. How music influenced the fashion industry in western society- from the 60's till today. 2022. URL: <https://www.numeromag.nl/how-music-influenced-the-fashion-industry-from-the-60s-till-today/>
2. Claver. K. The deconstruction of history, music and the autonomy of art in the post-modern aesthetic. 2008. URL: <https://www.redalyc.org/pdf/822/82201219.pdf>
3. Steele V., Park J. Gothic: Dark Glamour. Yale University Press. 2008. 180 p.
4. Project Northwest Passage. The origin of «grunge». URL: <https://www.revolutioncomeandgone.com/articles/1/the-origin-of-grunge.php>
5. Murugesh N. Grunge style basics: how to rock 90s grunge fashion! 2017. URL: <https://shilpaahuja.com/grunge-style/?amp>
6. Kiziltunali G. A deconstructive system: fashion. URL: https://www.academia.edu/37180585/A_deconstructive_system_fashion

KOKORINA H., BILA A., MOZHINA Z., KASIAN O.

POSTMODERN MUSIC OF THE 1970-1990s AS A FACTOR IN THE FORMATION OF CURRENT CLOTHING DESIGN

The article is aimed at analyzing the influence of alternative currents in music of the 1970-1990s on changes in clothing design. Particular attention is paid to the study of the specifics of such youth subcultures as punk, gothic and grunge, signs of these currents in music and fashion are revealed. The significance of these postmodern trends for the further development of costume design is analyzed, and their actualization is determined as an important factor in the search for new aesthetics in modern fashion.

Keywords: fashion, costume design, postmodern music, youth subcultures, punk, goths, grunge.